

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 684/2023
12.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Милене Рашић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић, Бате Цветковића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ивана Стефановића и др, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Стефановића - адвоката Олега Копривице и браниоца окривљеног Данијела Крстића – адвоката Горана Поштића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Панчеву К 10/21 од 18.04.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 645/22 од 19.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 12. јула 2023. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Стефановића - адвоката Олега Копривице, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Панчеву К 10/21 од 18.04.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 645/22 од 19.09.2022. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се исти захтев у осталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости браниоца по службеној дужности окривљеног Данијела Крстића – адвоката Горана Поштића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Панчеву К 10/21 од 18.04.2022. године и Апелационог суда у Београду Кж1 645/22 од 19.09.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву К 10/21 од 18.04.2022. године, окривљени Иван Стефановић и Данијел Крстић оглашени су кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, за која дела су осуђени на казне затвора у трајању од по 5 година. У ове казне, окривљенима је на основу члана 63. став 1. КЗ урачунато време проведено у притвору и то окривљеном Ивану Стефановићу у периоду од 28.01.2021. године до 18.06.2021. године, а окривљеном Данијелу Крстићу у периоду од 28.01.2021. године до 27.02.2021. године.

Истом пресудом, на основу члана 246. став 7. КЗ, од окривљеног Ивана Стефановића одузето је 204,32 грама нето масе опојне дроге марихуане.

На основу члана 264. став 4. ЗКП окривљени су ослобођени дужности надокнаде трошкова кривичног поступка.

Ставом II исте пресуде, окривљени Иван Стефановић и Данијел Крстић, поред других окривљених, ослобођени су од оптужбе да су извршили кривично дело договор за извршење кривичног дела из члана 345. став 1. КЗ.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 645/22 од 19.09.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Панчеву, те браниоца окривљеног Данијела Крстића – адвоката Горана Поштића и браниоца окривљеног Ивана Стефановића - адвоката Олега Копривице, а пресуда Вишег суда у Панчеву К 10/21 од 18.04.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљеног Ивана Стефановића - адвокат Олег Копривица, не наводећи законски основ, с тим што из образложења произилази да указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд укине побијане пресуде у делу у којем је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног дела из члана 246. став 4. КЗ и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање у том делу, или да преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело из члана 246. став 4. КЗ;

- бранилац по службеној дужности окривљеног Данијела Крстића – адвокат Горан Поштић, због повреде одредаба члана 251. ЗКП, члана 400. став 1. ЗКП и члана 114. став 3. ЗКП, са предлогом да Врховни суд преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног Данијела Крстића ослободити од оптужбе да је извршио кривично дело из члана 246. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, или да укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца Олега Копривице Врховном јавном тужилаштву, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужилаштва и браниоца Олега Копривице, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, те након оцена навода изнетих у захтеву, нашао:

Неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Стефановића - адвоката Олега Копривице указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

С тим у вези, бранилац у захтеву истиче да се побијане пресуде заснивају на незаконитим доказима –на потврди о одузимању предмета и записнику о претресању стана и других просторија окривљеног Ивана Стефановића, јер окривљеном није омогућено да има браниоца приликом претреса и потписивања наведене потврде, на „наводном увиђају у телефон који је одузет од окривљеног Данијела Крстића који није извршио судски вештак“, те на исказу малолетног сведока АА, који је дат у истрази.

По оцени овога суда, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Стефановића - адвоката Олега Копривице наводи да су записник о претресању стана и других просторија од 28.01.2021. године и потврда о привремено одузетим предметима од истог датума, незаконити докази.

Према стању у списима, претресање стана и других просторија окривљеног Ивана Стефановића извршено је по наредби судије за претходни поступак Вишег суда у Панчеву Кппр 7/21 од 28.01.2021. године, ова наредба је уручена окривљеном, а окривљени је поучен о праву на браниоца који може присуствовати претресању, при чему се изјаснио да не захтева присуство браниоца. Из записника произилази и да су претресању стана и других просторија присуствовала два грађанина у својству сведока, и то ББ и ВВ и констатовано је да је претресање започето у 10,35 часова те да је завршено у 11,05 часова. Овај записник су, поред овлашћених службених лица, потписали и сведоци претреса и држалац стана, односно окривљени Иван Стефановић, без примедби.

Дана 28.01.2021. године сачињена је и потврда о привремено одузетим предметима који су пронађени приликом претресања стана и других просторија окривљеног, а из саме потврде произилази да је ПУ Панчево на основу члана 147. ЗКП, након извршења наредбе Вишег суда у Панчеву за претресање стана, поводом проналаска предмета који се морају одузети или могу послужити као доказ у кривичном поступку, од окривљеног привремено одузели ствари ближе означене у овој потврди. При томе је констатовано да је потврда издата у складу са чланом 150. став 1. ЗКП, о чему је обавештен како заменик ВЈТ, тако и окривљени, који је у својству грађанина упознат о праву на браниоца приликом потписивања потврде, а поред овлашћеног службеног лица, ову потврду потписао је и окривљени Иван Стефановић без примедби.

Имајући у виду наведено, то је очигледно да је претресање стана и других просторија окривљеног у свему извршено у складу са одредбама члана 155, 156. и 157. ЗКП, којима су прописане претпоставке и поступак спровођења ове доказне радње, као и да је потврда о привремено одузетим предметима сачињена у свему у складу са одредбама члана 147. ЗКП. Стога су наводи захтева, којима се указује да записник о претресању стана и других просторија и потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног представљају незаконите доказе, оцењени неоснованим.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног Ивана Стефановића истиче и да је незаконит доказ „наводни увиђај у телефон који је одузет од окривљеног Данијела Крстића, а који

увиђај је извршио човек који се потписао као вештак, а који није вештак“, те да ово вештачење није урађено у складу са чланом 114. став 1. и 3. ЗКП.

Ни ови наводи, по оцени овога суда, нису основани. Иста повреда закона, са истим образложењем, истицана је и у жалби браниоца окривљеног, изјављеној против првостепене пресуде, а за оцену тих жалбених навода као неоснованих, другостепени суд је на страни 3 став други своје одлуке изнео јасне и довољне разлоге, имајући у виду да се у конкретном случају не ради о вештачењу, већ о увиђају покретних ствари, које је обавило стручно лице – вештак Слободан Тошић, који је поступао по налогу тужиоца, а које разлоге Врховни суд у свему прихвата као правилне и на њих, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, упућује.

Из наведених разлога, захтев за заштиту законитости браниоца Олега Копривице, у делу у којем се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, оцењен је као неоснован.

Указујући на исту повреду закона, бранилац Олег Копривица у поднетом захтеву као незаконит доказ означава и исказ малолетног АА, који је дат у истрази, међутим у захтеву не наводи због чега овај исказ представља незаконит доказ, већ у суштини оспорава валидност тог исказа истицањем да је наведени сведок био „добро припремљен“ јер је претходно добио вештачење телефона окривљеног Данијела Крстића. Изложеним наводима се у суштини указује на погрешну оцену доказа, из ког разлога у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП није дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљенима преко бранилаца.

У истом захтеву наводи се и да суд није правилно и потпуно утврдио чињенично стање када је утврдио да је окривљени Иван Стефановић са умишљајем продавао опојну дрогу малолетном лицу и да због тога окривљени не може одговорати за извршење кривичног дела из члана 246. став 4. у вези става 1. у вези члана 33. КЗ, већ евентуално за извршење кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ, што би представљало повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, међутим како бранилац с тим у вези у суштини износи сопствену оцену доказа и закључује да у радњама окривљеног евентуално могу стајати елементи кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ, а не наводи на који начин су нижестепени судови учинили повреду закона у погледу кривичног дела које је предмет оптужбе и на који начин је примењен закон који се не може применити, то је Врховни суд у овом делу поднети захтев оценио као недозвољен.

Најзад, у поднетом захтеву бранилац Олег Копривица истиче да у конкретном случају суд није правилно и потпуно утврдио чињенично стање, да дрога која је пронађена у окућници окривљеног Ивана Стефановића, не припада окривљеном, и да критичном приликом нису пронађени његови ДНК трагови, нити трагови папиларних линија. Како се изложеним наводима захтева указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, које у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представља законом прописан разлог за подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца, то је поднети захтев и у овом делу оцењен као недозвољен.

Захтев за заштиту законитости браниоца по службеној дужности окривљеног Данијела Крстића – адвоката Горана Поштића, одбачен је као недозвољен, обзиром да је поднет од стране неовлашћеног лица.

Наиме, одредбом члана 482. став 1. ЗКП прописано је да против правноснажне одлуке јавног тужиоца или суда или због повреде одредаба поступка који је претходио њеном доношењу, овлашћено лице може поднети захтев за заштиту законитости под условима прописаним у том Законику.

Одредбом члана 483. став 1. ЗКП прописано је захтев за заштиту законитости могу поднети Републички јавни тужилац, окривљени и његов бранилац, а ставом 3. истог члана прописано је да захтев за заштиту законитости окривљени може поднети искључиво преко браниоца.

Из наведених законских одредаба јасно произилази да је бранилац окривљеног овлашћен на подношење захтева за заштиту законитости и то искључиво по пуномоћју окривљеног, а не по службеној дужности, јер њега, сходно члану 76. став 1. ЗКП решењем поставља јавни тужилац или председник суда, уколико се ради о процесним ситуацијама из члана 74. ЗКП и окривљени га мора имати само до правноснажног окончања кривичног поступка, а не и приликом подношења ванредног правног лека.

У конкретном случају, адвокат Горан Поштић постављен је за браниоца по службеној дужности окривљеном Данијелу Крстићу решењем Вишег јавног тужилаштва у Панчеву А 77/21 - Кти 7/21 од 30.01.2021. године, на основу члана 74. ЗКП, па имајући у виду да је према окривљеном Данијелу Крстићу поступак правноснажно окончан доношењем пресуде Апелационог суда у Београду Кж1 645/22 од 19.09.2022. године, то бранилац по службеној дужности окривљеног – адвокат Горан Поштић не спада у круг лица која су овлашћена за подношење захтева за заштиту законитости. Стога је поднети захтев Врховни суд одбацио као недозвољен.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. и 2. ЗКП, у делу у којем је захтев браниоца Олега Копривице одбијен као неоснован, те на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, у делу у којем је исти захтев одбачен као недозвољен, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 483. ЗКП у делу у којем је захтев браниоца Горана Поштића одбачен као недозвољен, донета је одлука као у изреци пресуде.

Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија
Милена Рашић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић